

Høringsnotat vedrørende 'Forslag til udpegning af risikoområder på baggrund af en foreløbig vurdering af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb, søer, havet og fjorde'

Bemærkninger til hovedbudskaberne i høringssvarene

Forslaget til udpegning af risikoområder blev sendt i ekstern høring den 25. marts 2011 med frist for at afgive høringssvar den 25. juni 2011.

Udkastet blev sendt i høring hos alle berørte kommuner i henhold til lov nr. 1505 af 27. december 2009 om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer og bekendtgørelse nr. 121 af 2. februar 2010 om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet. Desuden blev udkastet også sendt i høring hos øvrige kommuner. Via offentliggørelsen på Naturstyrelsens hjemmeside har øvrige interessenter og borgere haft mulighed for at indgive høringssvar. Naturstyrelsen har modtaget i alt 27 høringssvar.

Følgende høringssparter har fremsendt bemærkninger til forslaget til udpegning: Hillerød Kommune, Slagelse Kommune, Silkeborg Kommune, Kalundborg Kommune, Hedensted Kommune, Norddjurs Kommune, Aarhus Kommune, Fredericia Kommune, Aabenraa Kommune, Varde Kommune, Tønder Kommune, Svendborg Kommune, Morsø Kommune, Lolland Kommune, Odder Kommune, Dragør Kommune, Randers Kommune, Odense Kommune, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Ishøj Kommune, Viborg Kommune, Nordjyllands Kommuner, Greve Forsyning, DHI, Kommunernes Landsforening og Kommunernes Vadehavssekretariatet.

Høringssvarene har været drøftet nærmere med en række af de berørte kommuner.

Den systematiske gennemgang af alle høringssvar viser, at svarene især berører følgende punkter:

- a) Oversvømmelser fra spildevandssystemet er ikke medtaget
- b) Skadespotentiale på min. 500 husstande/adresser og ejendomsvurdering på samlet min. 2 mia. kr. er for højt sat
- c) Værdien af ikke bebyggede arealer er ikke medtaget
- d) Sammenhængende kystområder er ikke medtaget
- e) Antagelsen om at eksisterende højt vandsbeskyttelse er funktionsdygtig under ekstreme vejrforhold
- f) Den indregnede havspejlsstigning på 30 cm til år 2060 er sat for lavt
- g) Kulturarv er ikke inkluderet i udpegningen af risikoområderne
- h) Miljø er ikke inkluderet i udpegningen af risikoområderne
- i) Ønske om udpegning af yderligere risikoområder

I det følgende gennemgås hovedbudskaberne i høringssvarene til de ovennævnte punkter samt Kystdirektoratets og Naturstyrelsens kommentarer hertil. Ønskes der herudover mere detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold, henvises der til andet høringsnotat "Sammenfatning og kommentering af høringssvarene", hvoraf de fremsendte høringssvar fremgår. Høringsnotatet indeholder også Naturstyrelsens og Kystdirektoratets bemærkninger til hvert enkelt høringssvar.

Ad. a) Oversvømmelser fra spildevandssystemet er ikke medtaget

Oversvømmelsesdirektivet giver mulighed for at udelade oversvømmelser fra spildevandssystemer (artikel 2 stk. 1). Den danske lovgivning har på dette grundlag alene medtaget oversvømmelser fra hav og fjord ('Bekendtgørelse om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet') samt vandløb og søer ('Lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer').

Udpegning af risiko for oversvømmelser fra spildevandssystemer forudsætter ny lovgivning og vil således ikke kunne håndteres inden for den iværksatte udpegning, som følger af eksisterende lovgivning. En udpegning af risiko for oversvømmelser fra spildevandssystemer vil fremadrettet kunne gennemføres enten i form af en ændring i direktivets lo-vimplementering eller i form af hjemmelsbestemmelser i anden lovgivning.

KL har påpeget, at det er uklart, hvad der menes med, at spildevandssystemet 'er udelukket' (s. 5 i forslaget til risikoområder). Det bemærkes, at spildevandssystemet ikke har været inddraget i det metodemæssige grundlag for udpegningen af risikoområder, som derved betyder at spildevand er udelukket som årsag til oversvømmelsen.

Der er alene foretaget formulermæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. b) Skadespotentiale på min. 500 husstande og ejendomsvurdering på samlet min. 2 mia. kr. er for højt sat

I henhold til oversvømmelsesdirektivet skal der anvendes en metodisk tilgang, der screener for potentielle risikoområder i alle EU medlemslande og dermed også i Danmark. Udpegningen af risikoområder gennemføres, jf. direktivet, i form af en screening, dvs. ud fra en overordnet metodisk tilgang og på grundlag af let tilgængelige informationer og dokumenter. Der er derfor ikke tale om en tilgang, som omfatter detaljerede analyser eller tekniske undersøgelser.

I henhold til direktivets artikel 5 skal der foretages en udpegning af områder, hvor der er en potentiel væsentlig risiko for oversvømmelse, eller hvor en sådan må anses for sandsynlig. Yderligere vejledning til udpegningen, i form af f.eks. udpegningskriterier eller et forslag til metodisk tilgang, anføres ikke i artikel 5. Metode og kriterier for udpegning skal

derfor opstilles og redegøres for i hvert EU-medlemsland. I overensstemmelse med det politiske opdrag er det valgt at anskue begrebet "væsentlig" ud fra en synsvinkel, hvor konsekvenserne af sådan en oversvømmelse i form af den økonomiske skade og antallet af direkte eller indirekte berørte mennesker er af en størrelsesorden, som nationalt set vil være af betydning. Denne fortolkning begrundes med

- a) direktivets baggrund, som er over 100 større ødelæggende oversvømmelser i årene 1998-2002 i centrale dele af Europa, og
- b) direktivets præambel, pkt. 11, som henviser til at "oversvømmelsesrisikoen i visse områder af Fællesskabet kan anses for ringe, f.eks. i tyndtbefolkede eller ubefolkede områder eller i områder med begrænsede økonomiske aktiver eller økologiske værdier."

Hensigten er således at få udpeget de områder, hvor et væsentligt antal boliger og dermed borgere berøres, og hvor der samtidig ud fra en nationaløkonomisk betragtning potentielt er væsentlige økonomiske værdier i fare. Det bemærkes, at ejendomsværdibegrebet er udvalgt som et håndterbart mål for skadesomfanget inden for et område. Antal adresser repræsenterer den geografiske udstrækning af oversvømmelsen og relaterer indirekte til antal personer, der direkte berøres.

Der er på baggrund af høringssvar fra Limfjordskommunerne foretaget supplerende beregninger af berørte husstande og ejendomsværdier i de enkelte større byer i Limfjorden (Lemvig, Struer, Thisted, Skive, Nykøbing M. etc). Beregningerne viser, at ejendomsværdien af de potentielt oversvømmelsestruede dele af de enkelte større byer i Limfjorden ligger væsentligt under den valgte afgrænsning på 2 mia. kr. Limfjordsbyerne bliver derfor ikke udpeget som yderligere risikoområder.

Der er alene foretaget formuleringsmæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. c) Værdien af ikke bebyggede arealer er ikke medtaget

For så vidt angår ikke bebyggede arealer, betyder den valgte metode, at sådanne arealer ikke medregnes i den akkumulerede ejendomsværdi, lige som det potentielle antal nye husstande ikke medregnes i det samlede antal husstande. Baggrunden er, at det er vurderet, at der i den gennemførte landsdækkende screening vil være stor usikkerhed forbundet med at inkludere ikke bebyggede arealer.

Det kan dog bemærkes, at fremtidig arealanvendelse bliver inddraget og synliggjort i andet plantrin i tæt dialog med kommunerne.

Der er alene foretaget formuleringmæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. d) Sammenhængende kystområder er ikke medtaget

En række høringssvar opfordrer til at anse Limfjorden som et sammenhængende kystområde, og henviser til, at hele Køge Bugt er blevet udpeget og "ikke de enkelte byer, som ligger ved Køge bugt." Screeningen i Hovedvandopland 2.4 Køge Bugt er foretaget ud fra samme metode som i resten af landet. Screeningen for Køge Bugt omfatter således individuelle områder, der hver især opfylder kriterierne for udpegning. Udpegning og navngivning af "Køge Bugt" er foretaget, fordi de enkelte risikoområder ligger meget tæt op til hinanden, og derved danner en sammenhængende 'risikoregion' bestående af flere tilgrænsende risikoområder.

Det er rigtigt, at Limfjorden kan ses som et sammenhængende kystområde, et af flere sammenhængende kystområder i Danmark, men de større byer i Limfjorden danner ikke en sammenhængende risikoregion sammenholdt med byerne langs Køge Bugt. Yderligere henvises til pkt. b), hvor der fremhæves, at ejendomsværdien af de enkelte større byer i Limfjorden ligger væsentligt under den valgte afgrænsning på 2 mia. kr. Limfjorden eller dele af Limfjorden bliver derfor ikke udpeget som et yderligere risikoområde.

Der er alene foretaget formuleringmæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. e) Antagelsen om at eksisterende højtandsbeskyttelse er funktionsdygtig under ekstreme vejrforhold

I enkelte høringssvar tilkendegives forundring over antagelsen om, at eksisterende højtandsbeskyttelse er funktionsdygtig under ekstreme vejrforhold. Risikoen for oversvømmelser kan tit være forbundet med, at eksisterende højtandsbeskyttelse ikke er tilstrækkelig funktionsdygtig under stormvejr.

For mange kilometer digebeskyttelse i Danmark foreligger der ikke tilstrækkelige oplysninger om digernes højde, hældninger på forskråningen/bagskråningen og terrænforholdene foran digerne. En detaljeret undersøgelse af digernes kvalitet og funktionsdygtighed har ikke været del af direktivets første plantrin, idet direktivet kun anviser en screening af oversvømmelsesrisikoen på grundlag af let tilgængelige oplysninger og dokumentation. Det er derfor valgt at antage, at eksisterende højtandsbeskyttelse er funktionsdygtig, så længe højtandet ikke overstiger digekronen.

Det kan dog oplyses, at f.eks. effekten af bølgeopskyl og bølgeoverløb ved højtandsbeskyttelsen i de udpegede risikoområder vil blive inddraget i arbejdet indenfor Direktivets andet plantrin.

Der er alene foretaget formuleringsmæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. f) Klimaforandringer indregnet ved 30 cm havstandsstigning

En række høringssvar har i forskelligt omfang metodemæssige bemærkninger til den måde, hvorpå klimaforandringer er inddraget. Der er dels bemærkninger til de anvendte havspejlsstigninger og dels til, at der ikke er foretaget fremskrivninger for vindforhold, nedbør og grundvandsstand.

Det bemærkes, at oversvømmelsesdirektivet giver mulighed for at indarbejde klimaændringer i grundlaget for udpegning af risikoområder, men at dette ikke er et krav.

I forhold til forventede havspejlsstigninger kan det bemærkes, at fremskrivningen er foretaget ved at omregne DMI's stigningsinterval i år 2100 på 30-100 cm til år 2060 og afsætte 2/3-delspunktet for stigningsintervallet, svarende til 30 cm. I stedet for at angive et stigningsinterval angives usikkerhed på årstallet, således at en 30 cm vandstandsstigning forventes at indtræffe i et tidsinterval omkring år 2060. Kystdirektoratet er bekendt med, at aktuelle fremskrivninger af havspejlsstigning indikerer en endnu større stigning og hurtigere udvikling efter år 2060. En perspektivering udover år 2060 medfører dog samtidig en større usikkerhed omkring netop størrelsen på og accelerationen af havspejlsstigningen. Yderligere er det Kystdirektoratets opfattelse at en tidshorisont på 50 år er mere overskuelig i henhold til udviklingen i de konkrete kystområder, og at tilpasning til klimaændringer vil og kan ske løbende, hvor revurdering i henhold til direktivet skal foretages hvert 6. år.

Kystdirektoratet vil i forbindelse med andet plantrin og i det videre arbejde med fare- og risikokortlægning overveje at medtage en klimabetinget potentiel øget stormaktivitet i de danske farvande. Kystdirektoratet anser dog manglende viden om fremtidig øget stormaktivitet som en afgørende usikkerhedsfaktor, og der er ikke entydige resultater, der peger på øgede stormstyrker i de danske farvande inden år 2060, hvorfor dette ikke er medtaget i screeningen.

Naturstyrelsen vurderer, at eksisterende fremskrivninger af nedbør samt grundvandsstand er behæftet med betydelige usikkerheder. Det er vurderet, at datakvalitet og manglende datarådighed sammenholdt med usikkerheder i vurderingen af potentielle fremtidige oversvømmelser ikke berettiger en medtagelse af disse parametre i vurderingen af potentielle fremtidige oversvømmelser fra vandløb og søer. Påvirkningen af ændrede nedbørsforhold er på denne baggrund alene gjort til genstand for en kvalitativ vurdering i den gennemførte screening af de 11 største danske vandløb.

Der er alene foretaget formuleringsmæssige ændringer i udpegningsrapporten i relation til dette punkt.

Ad. g) Kulturværdier er ikke inkluderet i udpegningen af risikoområderne

En række høringssvar påpeger, at screeningen ikke omfatter potentiel oversvømmelse af kulturværdier. Der er i samarbejde med Kulturarvsstyrelsen gennemført en screening for kulturarv i de potentielt oversvømmelsestruede områder. Med fokus på den 'umistelige' materielle kulturarv af national betydning er screeningen gennemført for kulturarvsobjekter ved at undersøge, om de ligger helt eller delvist indenfor de screenende vandstande i år 2010 (S2) for oversvømmelse for havet, henholdsvis de anvendte screeningsvandstande for oversvømmelser fra vandløb og søer.

Denne screening er gennemført for hele Danmark for den løse kulturarv (omfattende de vigtigste museer, arkiver og biblioteker) og for den faste kulturarv (verdensarv og verdensarvssteder på tentativlisten, kulturarvsarealer i middelalderbykerner med mange fredede bygninger, kulturarvsarealer med stor koncentration af fredede fortidsminder).

Screeningen resulterer i, at tre kulturarvsområder (Dragør, Aabenraa og Køge) tillige med en nærmere undersøgelse af Christianshavn, inddrages i den videre implementering af oversvømmelsesdirektivet.

Screeningens resultater er indeholdt i udpegningsrapporten.

Ad. h) Miljø og naturværdier er ikke inkluderet i udpegningen af risikoområderne

En række høringssvar har påpeget, at også miljø og naturværdier bør indgå som element i udpegningsgrundlaget. Relevansen af at vurdere miljøproblematikker i forbindelse med virksomheder, som har potentiel risiko for forurening i forbindelse med oversvømmelser påpeges.

Der er på denne baggrund gennemført en yderligere national screening for risikovirksomheder i de potentielt oversvømmelsestruede områder. Miljøstyrelsen har bidraget med oversigt over risikovirksomheder, dvs. listevirksomheder, som pga. deres oplag af kemikalier m.v. er omfattet af risikobekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006). Placeringen af liste- og risikovirksomheder fremgår af WebGIS.

Der er ikke risikovirksomheder, som oversvømmes inden for de screenede ferskvandsvandstande. Inden for de screenede havvandstande er der 10 risikovirksomheder (3 i Aabenraa, 2 i Køge, 3 i Fredericia, 1 i Vejle, 1 i Faaborg).

En vurdering af konsekvenser af ekstreme oversvømmelseshændelser på konkrete virksomheder vil kræve nærmere analyser, som ligger uden for screeningen i fase 1, idet grundlaget for at vurdere og kategorisere risikoen for miljøet ikke hensigtsmæssigt kan foretages på baggrund af foreliggende eller let tilgængelige oplysninger (jf. direktivets artikel 4 stk. 2.). Det bemærkes endvidere, at alle risikovirksomheder har særlige lovbestemte beredskaber (bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006).

På baggrund af hørings svar fra Fredericia Kommune er der foretaget en supplerende udpegnings af Fredericia som risikoområde, baseret på beliggenheden af 3 risikovirksomheder. Der lægges til grund for den supplerende udpegnings af Fredericia, at der ikke andre steder i landet uden for de i forvejen udpegede områder er konstateret en tilsvarende koncentration af risikovirksomheder. For nærmere afgrænsning af risikoområdet henvises til rapport med endelige udpegnings.

Det vil være relevant at inddrage aktuelle liste- og risikovirksomheder i fase 2 (fare- og risikokortlægningen) samt fase 3 (risikostyringsplanerne) i forhold til evt. sikkerheds- og forureningsproblematikker. Naturstyrelsen og Kystdirektoratet bemærker, at det vil være relevant, at bl.a. liste- og risikovirksomheder underkastes nærmere analyser i forbindelse med kommende initiativer i forbindelse med klimatilpasning.

Generelt er det vurderingen, at arter og naturtyper knyttet til kystlokaliteter og lavbundsområder i væsentlig grad er tilpasset almindeligt forekommende oversvømmelseshændelser. Naturligt forekommende ekstreme og tidsmæssigt begrænsede oversvømmelseshændelser, som ligger til grund for direktivet og screeningen i fase 1, vurderes ikke at udgøre en direkte langsigtet risiko for arter og naturtyper overlevelse. Klimaændringers langsigtede effekter på naturtyper og arter i kraft af bl.a. permanente havstigninger og ændringer i grundvandsstand m.v., er ikke en del af vurderingen.

Der er på denne baggrund ikke fundet anledning til at udpege risikoområder alene på baggrund af risiko for natur. Det kan være relevant at inddrage naturværdier i fare- og risikokortlægningen samt risikostyringsplanerne bl.a. i forbindelse med evt. forureningsproblematikker, som evt. kan være en følge af oversvømmelseshændelser.

Screeningens resultater er indeholdt i udpegningsrapporten.

Ad. i) Ønske om udpegnings af yderligere risikoområder

I relation til oversvømmelser fra hav og fjord såvel som oversvømmelser fra søer og vandløb er der på baggrund af lokale oplysninger fra en række kommuner fremsat konkrete ønsker om at blive udpeget som risikoområde. Naturstyrelsen og Kystdirektoratet har gennemgået oplysningerne og sammenholdt dem med direktivets overordnede formål og de fastlagte udpegningskriterier. For en nærmere gennemgang af de enkelte ønsker hen-

vises der til høringsnotatet 'Notat med fokus på oversvømmelser fra ferskvandsområder og havet', som indeholder Naturstyrelsens og Kystdirektoratets sammenfatning og kommentering af de enkelte høringssvar.

Endelig kan der bemærkes, at en række høringssvar er suppleret med konkrete oplysninger og bilag om historiske hændelser og lokale forhold, som Naturstyrelsen og Kystdirektoratet anser for at være nyttige i det videre arbejde med fare- og risikokortlægning i direktivets andet plantrin.